

UTKAST TIL
"RETNINGSLINJER FOR BEREGNING AV
OVERFØRINGSTARIFFER I SENTRAL-, REGIONAL-
OG DISTRIBUTJONSNETT"

Norges vassdrags-og energiverk
8. september 1993

INNHOOLD

	side
Innledning	3
Punkttariffsystemets prinsipper	4
Informasjonsplikt	5
Tariffstruktur	6
Ordinære tariffer for uttak av kraft	6
Uttak med utkoblingsklausul	8
Innmatingstariffer	9
Produksjonsrelaterte nettkostnader	9
Reaktiv effekt	10
Nettnivå	10
Bruk av nettnivå 4 og 5	11
Kostnadskalkyle for tariffene	12
Direkte driftskostnader	12
Indirekte driftskostnader	13
Måling, avregning og fakturering	13
Tilsyn	13
Pålagt enøk	13
Kostnader ved pålagt kraftsystemplanlegging	13
Avskrivninger	13
Avkastning på investert kapital	14
Tapskostnader	15
Kostnader i overliggende nett	16
Inntekter i nettet	16
Bruttoføring av kostnader og inntekter	16
Kompensasjon for avvik mellom inntekter og kostnader ..	16
Krysssubsidiering	17
Overføringstariff/totaltariff	18
Transaksjonsgebyr	19
Effektmåling	20
Tidsoppløsning	20
Antall målinger	20
Maksimaleffektens brukstid.....	21

Dette er et utkast til diskusjon. Gjelder ikke som retningslinjer.

INNLEDNING

I forskrift til energiloven § 4-4, Vilkår for omsetningskonesjon, pkt.b, lyder tredje ledd:

Konesjonærens beregningsmåte for overføringstariffer og -kapasitet skal være godkjent av Norges- vassdrags og energiverk.

Sjette ledd lyder:

Ved uenighet om vilkår eller ved tvist om forståelsen av beregningsmåten for overføringstariffer og kapasitet, treffes avgjørelse av Norges vassdrags- og energiverk.

På dette grunnlag utgir NVE "Retningslinjer for beregning av overføringstariffer i sentral-, regional og distribusjonsnett".

Retningslinjene sammenfatter de krav NVE stiller til beregningsgrunnlaget for tariffene.

Retningslinjene behandler ikke beregningsmåten for kapasitet.

Retningslinjene gir på noen områder pålegg til omsetningskonesjonærer som er netteiere, mens det på andre områder gis anbefalinger. Anbefalinger skal kun fravikes dersom særlige grunner foreligger. Skulle det være tvil om enkelte tolkninger, bør netteier og andre ta dette opp med NVE for nærmere avklaring.

NVE gir foreløpig ingen individuell forhåndsgodkjenning av de beregningsgrunnlag og tariffen som er utarbeidet av de enkelte netteiere, men NVE forutsetter at tariffene er utarbeidet i samsvar med gjeldende retningslinjer.

Første versjon av NVEs retningslinjer ble utgitt i juli 1991 og ble revidert i mars 1992.

Foreliggende utgave erstatter retningslinjene av mars 1992, og skal gis virkning 1. januar 1994.

PUNKTTARIFFSYSTEMETS PRINSIPPER

Punkttariffer er overføringstariffer som dekker kostnader ved kraftoverføring gjennom hele elektrisitetsnettet fra innmating frem til uttakspunktet. Alle netteiere skal utarbeide overføringstariffer basert på følgende prinsipper for punkttariffsystemet:

- Netteier skal definere de tilknytningspunkter der det foregår utveksling (innmating eller uttak) av kraft mot andre (produsenter, sluttbrukere, andre netteiere).
- Tariffene skal refereres tilknytningspunktene.
- Punkttariffene skal sikre netteier dekning av kostnadene i egen nettvirkosomhet, inkl. nødvendig avkastning på investert kapital og netteiers kostnader for tilknytning til andre nett.
- For kunder tilknyttet nettet, skal det kun være nødvendig med én avtale for å få adgang til hele landets samkjørende nettsystem, og dermed også det nasjonale kraftmarked.
- Overføringstariffene skal fastsettes uavhengig av kraftkjøpavtalene.
- Tariffene skal i størst mulig grad avspeile systembelastningen i nettene.
- Punkttariffene skal være ikke-diskriminerende, dvs. like kunder skal behandles likt.

INFORMASJONSPLIKT

Netteier har informasjonsplikt i forhold til

- andre netteiere
- faktiske og potensielle nettkunder
- NVE

En netteier kan i forhold til andre netteiere kreve den informasjon som er nødvendig for å beregne egne overføringstariffer.

Netteier plikter etter forespørsel fra kunder å forhåndsberegne ledig kapasitet for overføringer som er aktuelle. Dekning av det fremtidige overføringsbehov skal behandles i en langsiktig oversiktsplan for utvikling av kraftsystemet.

Netteier har plikt til å informere om hvilke overføringstariffer som gjelder. Netteier bør vise imøtekommenhet overfor kunder som har spørsmål til punkter i beregningsgrunnlaget.

Beregningsgrunnlaget for tariffene skal være tilgjengelig for kundene. Beregningsgrunnlaget er en kortfattet presentasjon av inntekts- og kostnadsarter for nett-virkksomheten. Kapitalgrunnlaget som ligger til grunn for nettavkastningen skal vises. Netteier skal videre gi opplysninger om hvilke forutsetninger som ligger til grunn for verdisetting av anleggsmidler, avskrivningsregler, fordeling av felleskostnader etc. I tillegg skal netteier gi opplysninger om overførte energi- og effektmengder fordelt på tariffgrupper. Nærmere regler vil bli gitt i eget rundskriv.

Kunder som ønsker informasjon om overføringstariffer for å vurdere alternative kraftkjøpsmuligheter, har krav på å få dette, uansett hvilket nettnivå kunden er tilknyttet.

Everkene skal kunngjøre overføringstariffene i lokalpressen og i tariffbrosjyren.

Netteier skal informere sine kunder om at NVE er klageinstans ved tvistes spørsmål når det gjelder overføringstariffer og øvrige overføringsvilkår.

TARIFFSTRUKTUR

Overføring av kraft omfatter forskjellige produkter:

- innmating av kraft
- uttak av kraft
- uttak av kraft med utkoblingsklausul
- reaktiv effekt

I tillegg kommer kundespesifikke tjenester:

- måling, avregning og fakturering
- tilsyn
- pålagt enøk

og

- annet arbeid som nettvirksomheten utfører.

Tariffstrukturen må vurderes i forhold til produktet, hvilken kundegruppe tariffene skal gjelde for og de praktiske muligheter for måling.

Netteier skal i prinsippet utarbeide tariffen for alle overføringsprodukter og tjenester, basert på en kostnadskalkyle for hvert enkelt produktområde.

I sum skal inntektene på alle tariffen samsvare med kostnadene i nettvirksomheten.

Ordinære tariffen for uttak av kraft

Ordinære overføringstariffen for uttak kan ha følgende grunnstruktur:

- energiledd
- effektledd
- fastledd

I tillegg kan det være aktuelt med et ledd som dekker kapasitetsbegrensninger. Dette kan komme til anvendelse i situasjoner hvor overføringsbehovet overstiger kapasiteten i nettet.

Lokale tilpasninger kan gjøres. Dette vil særlig være aktuelt i distribusjonsnettet. Strukturen i overføringstariffen og everkets totaltariffen (T3, T4, H4 etc.) må samordnes. For kundegrupper som normalt måles og avregnes kun for energiuttaket, skal f.eks. overføringstariffen bare inneholde fastledd og energiledd.

Dette er et utkast til diskusjon. Gjelder ikke som retningslinjer.

Energiledet skal fastsettes med utgangspunkt i marginale tapskostnader i eget nett og energiledet i overliggende nett. Marginalt nettap kan beregnes direkte eller den kan tilnærmet fastsettes til to ganger gjennomsnittstapet. Energiledet kan differensieres geografisk og bør tidsdifferensieres. Følgende inndeling kan legges til grunn:

- vinter dag
- vinter natt
- sommer

Nettøpet skal i sentral- og regionalnettet verdsettes etter forventet systempris i døgnetmarkedet til Statnett Marked. Det samme bør gjelde for større kunder i distribusjonsnettet som har tidsdifferensierte tariffer.

Effektledet fastsettes med utgangspunkt i kundens ansvar for nettets effektkapasitet. Effektansvaret kan relateres til kundens effektinstallasjon eller til målt effektutveksling under høylast.

I sentral- og regionalnett anbefales det å referere høylast til toppplasttiden i det aktuelle nettet. Det samme er aktuelt for avregning av kunder i høyspentdelen i distribusjonsnettet.

I lavspenddelen i distribusjonsnettet tillates det at effektavregningen relateres til kundens maksimaleffekt. Det anbefales at effektavregningen differensieres etter når på året kundens maksimaleffekt måles. Det vises forøvrig til særlige regler for effektmåling (se side 19).

Effektledet i overføringstariffen skal aldri være større enn effektledet i totaltariffen for samme kundegruppe.

Fastledet fastsettes med utgangspunkt i kundespesifikke kostnader. Dette vil i hovedsak være faste kostnader som er uavhengig av uttaket, f.eks. målekostnader, fakturering, kundeservice, pålagt enøk etc.

Det tillates tillegg i fastledet utover de kundespesifikke kostnadene. Dette kan være aktuelt for everk som har differensiert tariffene i grupper etter kundens størrelse og som vil unngå store "sprang" i resulterende pris på grensen mellom gruppene.

Fastledet i overføringstariffen skal aldri være større enn fastledet i totaltariffen for samme kundegruppe.

Merkostnader som netteier har i forbindelse med markedshåndtering av kunder som kjøper kraft fra eksterne leverandører, dekkes over et transaksjonsgebyr. Det vises til særlige regler for transaksjonsgebyret (se side 18).

Uttak med utkoblingsklausul (Upprioritert overføring)

Med utkoblbart uttak menes overføring som kan kobles ut etter ordre fra netteier.

En grunnleggende forutsetning for å tilby utkoblbar overføring er at det foreligger en reell mulighet for utkobling. Tariffer for utkoblbart uttak må utformes på en måte som bidrar til en bedre utnyttelse av nettet.

Netteier kan tilby utkoblbar overføring til redusert pris i følgende tilfeller:

- Kunden har ikke vært dimensjonerende for nettet.
- Alternativet til utkoblbar overføring vil kreve utbygging eller forsterkning av nettet.
- Kundens egen utkoblingspris er så lav at tariff for utkoblbar overføring over tid vil gi større inntekter til nettet, enn avregning etter ordinære tariffer. Dette vil særlig være aktuelt i de tilfeller at kunden har brenselstyre reserve.

I utgangspunktet kan prisen for utkoblbar overføring settes lik ordinære overføringstariffer, men fratrukket kapitalrelaterte kostnader, dvs. avskrivninger og avkastning. I tillegg bør det tas hensyn til sannsynlighet for ukobling, varslingstid, kundens utkoblingspris.

Innmatingstariffer

For innmating av produksjon i regional- og distribusjonsnettet skal sentralnettets innmatingsprinsipper være retningsgivende.

Effektledet i innmatingstariffen skal minst være lik effektledet i sentralnettets innmatingsavgift (= 60+8 kr/kW for 1993).

Avregnet kvantum skal være kraftverkets tilgjengelige vintereffekt. Tilgjengelig vintereffekt defineres som høyeste effekt som kan produseres i en sammenhengende 6-timers periode under høyeste vinterforbruk.

For kraftverk med kort brukstid kan effektgrunnlaget settes lavere. Reglene som gjelder for sentralnettets kan her legges til grunn, dvs. at for kraftverk med lavere brukstid enn 3000 timer beregnes effektgrunnlaget som midlere årsproduksjon de 10 siste år dividert med 3000 timer.

Energiledet skal være tapsrelatert, og netteier bør ta hensyn til om innmatingen skjer i områder med produksjonsoverskudd eller -underskudd. NVE vil derfor godta at energiledet i særlige tilfeller kan ha negative verdier, noe som kan være aktuelt i områder med produksjonsunderskudd. Ved bruk av negative energiledet skal den marginale nettapsprosenten beregnes særskilt for hvert innmatingsområde.

Det skal være lik behandling av netteiers egen produksjon og annen produksjon i nettet.

Produksjonsrelaterte nettkostnader

Kostnadene for de deler av nettanlegg som åpenbart er bygget bare for å fremføre produksjon, skal betraktes som produksjonskostnader og henføres virksomhetsområdet produksjon.

Nettkostnader i de nettanlegg der krafttransporten skjer enveis fra kraftverket til utvekslingspunktet, og som ikke er i bruk når kraftverket er ute av drift, skal dekkes fullt ut av virksomhetsområdet produksjon.

I de tilfeller hvor nettanlegg som er bygget for fremføring av produksjonen også har en overføringsfunksjon, dvs. at det flyter kraft i nettet selv om kraftverket er ute av drift, skal bare en del av kostnadene henføres produksjonsvirksomheten.

Reaktiv effekt

Netteier har enerett på salg av reaktiv effekt fra sitt nett.

Prisen på reaktiv effekt skal baseres på de kostnader uttak av reaktiv effekt fra nettet påfører netteier.

Det skal settes en grense for maksimalt tillatt uttak av reaktiv effekt ($\cos \phi = 0,8 - 0,9$). Kostnader for uttak under denne grensen skal inngå i de generelle overføringstariffene. Uttak over denne grensen avregnes etter egen tariff for reaktiv effekt.

Ved beregning av pris for avregnet reaktiv effekt, skal kostnadene korrigeres for uttak som ikke avregnes.

NETTNIVÅ

En vanlig inndeling av landets elektrisitetsnett i nettnivåer er som følger:

- Nettnivå 0: Sentralnettet og innføringsstasjoner
- Nettnivå 1: Regionalnettets linjer (spenningsnivå > 22 kV)
- Nettnivå 2: Hovedtrafoer (nedtransformering til < 22 kV)
- Nettnivå 3: Lokalt høyspentnett (spenningsnivå 1-22 kV)
- Nettnivå 4: Nettstasjon (nedtransformering til < 1 kV)
- Nettnivå 5: Lavspent fordelingsnett (spenningsnivå < 1 kV)

Regionalnettet omfatter nettnivåene 1 og 2, mens nettnivå 3, 4 og 5 utgjør distribusjonsnettet (lokalnett, fordelingsnett).

Bruk av nettnivå 4 og 5

NVE legger følgende kriterier til grunn for hvilke kunder som skal kunne avregnes som nettstasjonskunde, dvs. uttak på nettnivå 4:

- kunden er storforbruker,
- kunden beslaglegger mesteparten av nettstasjonens kapasitet,
- nettstasjonen ligger i rimelig nærhet av kunden.

Behandling av tvilstilfeller.

Kriteriene om at kunden beslaglegger mesteparten av nettstasjonens kapasitet og at nettstasjonen skal ligge i rimelig nærhet av kunden, er som oftest oppfylt dersom størrelsen på kundens uttak er tilstrekkelig stort. Ved tvil om plassering på nettnivå etter de nevnte kriterier, anbefaler derfor NVE at det primært legges vekt på uttakets størrelse. I slike tvilstilfeller anbefales en nedre grense for plassering på nivå 4 lik 200 kW, målt som maksimaleffekt med timesopløsning.

Bruk av kvantumsdifferensierte tariffer.

Et alternativ til et absolutt skille mellom nettnivå 4 og 5 er et tariffsystem med flere tarifftrinn for lavspent uttak (inkl. lavspent uttak direkte fra nettstasjon). Trinnene kan fastsettes med utgangspunkt i kundens størrelse, målt som effektuttak eller etter sikringstørrelse. Tarifferingen kan f.eks. baseres på at alle kunder betaler samme sats for de første 100 kW, en noe lavere sats for de neste 100 kW osv. (grensene i eksemplet er tilfeldig valgt). Flere kostnadsfaktorer i nettet (dimensjonering av linjer/kabler etc.) underbygger en slik modell, samtidig som en ved en slik modell unngår uheldig forskjellsbehandling av kunder som ligger like under eller like over en absolutt kvantumsgrense.

KOSTNADSKALKYLE FOR TARIFFENE

Ved beregning av ordinære overføringstariffer skal følgende kostnader og inntekter tas med i kostnadskalkylen:

- direkte driftskostnader
- indirekte driftskostnader
- kostnader til måling, avregning og fakturering
- kostnader ved tilsyn
- kostnader til pålagt enøk
- avskrivninger
- avkastning på investert kapital
- tapskostnader
- kostnader i overliggende nett
- kostnader ved pålagt kraftsystemplanlegging
- andre driftsinntekter

Omlegging til nye regnskapsprinsipper skal ikke resultere i økte inntekter til nettet.

Direkte driftskostnader

Direkte driftskostnader er ordinære kostnader til drift og vedlikehold av nettet, og som i sin helhet henføres nettvirksomheten.

Indirekte driftskostnader

Indirekte driftskostnader er nettvirksomhetens andel av administrative og andre felleskostnader. Felleskostnader vil si kostnader som funksjonelt er rettet mot flere virksomhetsområder, og som må fordeles mellom disse. Fellesfunksjoner kan være ledelse, personal- og økonomifunksjon, informasjon, felles EDB-funksjon etc.

Når felleskostnadene fordeles etter fordelingsnøkler, skal everket velge en fordelingsmodell som sikrer riktig fordeling av disse kostnadene på bedriftens virksomhetsområder.

NVE vil anbefale at felleskostnadene fordeles med bakgrunn i både antall utførte årsverk og omsetningen (salgsverdi) knyttet til hvert enkelt virksomhetsområde. Disse fordelingskriteriene kan tillegges lik vekt, dvs. 50% på hver.

Dette er et utkast til diskusjon. Gjelder ikke som retningslinjer.

I den grad de årlige investeringer påvirker den enkelte virksomhets bruk av fellestjenestene, bør også investeringsnivået inngå som et fordelingskriterium. Årsverk, omsetning og årlig investering kan da tillegges samme vekt, dvs. 1/3 på hver.

Fordelingsnøkler som relateres til kapitalverdier, f.eks. bokført kapitalverdi, bør ikke brukes.

Måling, avregning og fakturering

Kostnader for måling, avregning og fakturering skal beregnes for hver enkelt abonnentgruppe. Kostnadene kan dekkes inn i fastleddet i overføringstariffen.

Ved beregning av kundekostnadene for overføringstariffen, må det tas hensyn til at denne virksomheten også utfører tjenester for egen kraftomsetning, bistår med tjenester knyttet til eksternt kraftsalg, samt tjenester knyttet til fremmede leverandørers kraftsalg i eget område.

Tilsyn

Kostnadene for tilsyn beregnes for hver enkelt abonnentgruppe. Kostnadene kan dekkes inn i fastleddet evt. faktureres direkte.

Pålagt enøk

Pålagt enøk innenfor rammen av § 3-7 i forskrift til energiloven kan belastes kostnadskalkylen for overføringstariffene. Nærmere regler gis i egne retningslinjer for energiøkonomisering.

Kostnader ved pålagt kraftsystemplanlegging

Pålagt arbeid med kraftsystemplaner innenfor rammen av §3-3 i forskriften til energiloven, kan tas med i grunnlaget for overføringstariffene.

Avskrivninger

Avskrivningsprinsipp.

Det skal benyttes lineære avskrivninger i henhold til de regler som fremgår av Norges Energiverkforbunds publikasjon nr. 355-1989.

Kapitalgrunnlag for avskrivninger.

Kapitalgrunnlaget for avskrivninger skal være anleggsmidlenes historiske kost, dvs. anskaffelseskost etter sine nominelle verdier. Avhendet kapitalutstyr skal tas ut av grunnlaget. Det skal opprettes anleggsregister. Dette register skal gi

Dette er et utkast til diskusjon. Gjelder ikke som retningslinjer.

oversikt over anskaffelseskost, avskrivningsplan, akkumulerte av- og nedskrivninger, netto bokført verdi, investeringstilskudd o.l.

Alle investeringstilskudd, slik som anleggsbidrag og statsstønad, skal trekkes ut av kapitalgrunnlaget.

Investeringer i anlegg som ikke er avsluttet kan inngå i kapitalgrunnlaget etter hvert som investeringen er aktivert. Faktiske byggelånsrenter kan tas med bare når disse er aktivert. Kalkulatoriske rentekostnader skal ikke benyttes.

Materiellager, kundefordringer og andre ikke rentebærende omløpsmidler skal ikke tas med i avskrivningsgrunnlaget.

Kapitalverdier knyttet til bygninger, transportmidler etc. kan tas med i grunnlaget i forhold til virksomhetsområdets bruk av disse. Valg av fordelingsnøkler må kunne dokumenteres og begrunnes.

Netteier som har skrevet opp kapitalverdien, uansett av hvilken årsak, kan ikke legge denne til grunn ved beregningen av sine overføringstariffer, uten at dette på forhånd er lagt fram for NVE til godkjenning.

En netteier kan derfor ikke uten godkjenning øke sitt kapitalgrunnlag som følge av at:

- tidligere års investeringer er utgiftsført,
- avskrivningene tidligere har vært høyere enn dagens regler krever,
- det brukes for lave akkumulerte avskrivninger ved fastsettelse av den nye balansen,
- netteier inkluderer byggelånsrenter fra tidligere års investeringer som faktisk er utgiftsført, eller at
- netteier skriver opp kapitalen i forhold til antatt gjenanskaffelsesverdi eller markedsverdi.

Nærmere regler for fastsetting av åpningsbalansen og krav til dokumentasjon av denne, vil bli gitt i eget rundskriv.

Avkastning på investert kapital

Avkastningssats.

Maksimal avkastningsats skal være lik effektiv rente på norske statsobligasjoner, referert V.nr. 100459, pluss en risikopremie på 1%. NVE vil i august hvert år fastsette hvilken maksimalsats som skal gjelde påfølgende år.

Dette er et utkast til diskusjon. Gjelder ikke som retningslinjer.

For å kunne bruke høyeste avkastningssats forutsettes det at everket drives kostnadseffektivt, og at nettet har en fornuftig standard og kapasitet.

Avkastningen er knyttet til bokført kapitalverdi, dvs. at avkastningen i prinsippet ikke kan fastsettes med bakgrunn i å finansiere fremtidige kapitalbehov.

Kapitalgrunnlag for avkastningen.

Kapitalgrunnlaget skal være gjennomsnittlig bokført kapitalverdi for beregningsåret, dvs. gjennomsnittet av bokført kapital pr. 1.1 og antatt bokført kapitalverdi pr. 31.12 i beregningsåret.

Kapitalgrunnlaget for avkastningen er forøvrig det samme som for avskrivninger, med følgende tillegg:

- lagerbeholdninger som gjelder nettet, forutsatt at disse har en fornuftig størrelse
- ikke-rentebærende omløpsmidler med fradrag for rentefri kreditt og leverandørkreditt

Omløpsmidler i nettvirksomheten skal fastsettes etter følgende regel:

$$\text{Omløpsmidler} = \frac{D - A - K - L}{12}$$

der

D = totale årlige drifts- og vedlikeholdskostnader

A = årlige avskrivninger

K = rentefri kreditt

L = leverandørkreditt

og der 12 uttrykker at i gjennomsnitt er utestående fordringer på 30 dager.

Tapskostnader

Netteier skal innarbeide nettap i kostnadsalkylen for overføringstariffene. I kalkylen skal forventet systempris i døgnetmarkedet til Statnett Marked i tariffperioden legges til grunn. Ved årsavslutningen av regnskapet skal faktisk pris i døgnetmarkedet i Statnett Marked benyttes.

Dette er et utkast til diskusjon. Gjelder ikke som retningslinjer.

Kostnader i overliggende nett

Netteier skal ta med alle kostnader som påløper tilknytning og utveksling mot overliggende og sideordnede nett.

Kostnader i overliggende nett inngår med sitt samlede kronebeløp i kostnadskalkylen, uavhengig av hvor og hvordan kostnadene er fakturert.

Inntekter i nettet

Ved beregning av de ordinære overføringstariffene skal netteier trekke fra alle andre inntekter i nettvirksomheten. Følgende inntektstyper skal trekkes fra i kostnadskalkylen:

- inntekter fra innmating av kraft,
- inntekter fra utkoblbar overføring,
- inntekter fra reaktiv effekt,
- tilknytningsinntekter, leieinntekter etc.
- inntekter fra annet arbeid som nettvirksomheten utfører

BRUTTOFØRING AV KOSTNADER OG INNTEKTER

Netteier skal i budsjett-, regnskaps- og kalkylesammenheng føre alle kostnader og inntekter brutto.

Flere everk har avtaler som innebærer at en ytelse betales med en motytelse. Dette innebærer at kostnader og inntekter relatert disse tjenestene faktisk ikke blir ført i everkenes økonomistyringssystem og heller ikke brukt i kalkylesammenheng.

Slik nettoføring kan bl.a. gi et feilaktig kostnadsgrunnlag for beregning av overføringstariffene, og skal derfor unngås.

Everk som har praktisert slike nettoføringer, må derfor rydde opp i dette, og påse at alle utgifter som gjelder kjøp og forbruk av varer og tjenester blir ført brutto, og tilsvarende inntektsføre alt salg av varer og tjenester.

KOMPENSASJON VED AVVIK MELLOM INNTEKTER OG KOSTNADER

Overføringstariffene skal fastsettes slik at inntektene gir netteier kostnadsdekning.

Kostnadskalkylen for tariffene bygger på anslåtte verdier for overførte energi- og effektkvanta, avkastningssats, kostnader

Dette er et utkast til diskusjon. Gjelder ikke som retningslinjer.

i overliggene nett, spotmarkedpris, driftskostnader etc., og det vil derfor ofte bli avvik mellom budsjetterte og regnskapsførte inntekter og kostnader.

En netteier skal ikke kompensere for budsjettavvik ved at mer-/mindreinnbetalinger ett år tilbakeføres/trekkes inn senere år. NVE anbefaler at meravkastning i forhold til fastsatt avkastning føres i balansen som kortsiktig gjeld. En eventuelt mindreavkastning skal føres mot den samme posten, slik at denne over tid går mot null.

NVE forutsetter at netteier setter opp sine budsjetter basert på kvalitative og fornuftige anslag. Det ligger bl.a. i dette at netteier ikke skal gjøre pessimistiske (for høye) anslag for kostnadselementene i kalkylegrunlaget, da dette vanligvis vil gi overdekning i forhold til netteiers faktiske kostnader.

KRYSSUBSIDIERING

Forskriften til energiloven krever at everkene har et klart skille mellom monopolvirksomheten (nettet) og konkurranseutsatte virksomhetsområder.

Forskriften til energiloven uttrykker ikke eksplisitt at kryssubsidiering er forbudt, men krever at overføringer mellom virksomhetsområder skal synliggjøres.

I budsjettoppstillingen har everkene likevel ikke anledning til å overføre inntekter fra monopoldelen (nettet) til konkurranseutsatte virksomheter, fordi prissettingen av overføringstjenestene skal være basert på kostnadsdekning, samt nødvendig avkastning på investert kapital.

Denne bestemmelsen begrenser ikke styrets rett til ved årsavslutningen av regnskapet fritt å disponere selskapets årsresultat etter skatt, når dette skjer i samsvar med selskapets vedtekter og gjeldende lover, og når det tas behørig hensyn til nettvirksomhetens soliditet, effektivitet, prisutvikling og leveringskvalitet i et langsiktig perspektiv.

OVERFØRINGSTARIFF/TOTALTARIFF

Når everkene opererer med en totaltariff som omfatter både kjøp av kraft og overføring av kraft, skal overføringens andel av totaltariffen spesifiseres for hver enkelt totaltariff. Overføringstariffen skal splittes på effektledd, energiledd og fastledd der dette er aktuelt.

Følgende oppsett kan benyttes:

	Totaltariff A = B + C	Kraftpris B	Overføringstariff C
Fastledd (kr pr.ab)	600	0	600
Effektledd (kr/kW)	500	0	500
Energiledd (øre/kWh)	19	15	4

(Tallene er kun til illustrasjon og angir ikke anbefalt nivå)

Overføringsdelen av totaltariffen skal være den samme som tariffen for rene overføringskunder.

Everkene bør arbeide for at fakturaene opplyser om hvilke priser og kostnader som gjelder for hhv. overføring og kraft. Everkene skal gi slike opplysninger på forespørsel.

Everkene skal kunngjøre sin overføringstariffer i lokalpressen og i tariffbrosjyren.

TRANSAKSJONSGEBYR

Netteier har anledning til å beregne seg et transaksjonsgebyr til dekning av merkostnader til nødvendige rutiner for markedshåndtering. Med markedshåndtering forstås informasjonsutveksling mellom Statnett Marked, kunde, leverandør og produsent.

Det kan kreves gebyr for dokumenterte merkostnader. Netteier plikter å tilrettelegge rutiner for markedshåndtering slik at kostnadene begrenses. Det er kun kostnader relatert til markedshåndtering som kan legges til grunn for transaksjonsgebyret. Alle kostnader som vedrører selve transporttjenesten skal innkalkuleres i kostnadsgrunnlaget for overføringstariffen.

Transaksjonsgebyret skal ikke overstige kr 4000 pr. uttakspunkt pr. år.

Når flere uttakspunkt måles samlet, og abonnentene har organisert seg for felles avregning i markedet, kan det bare belastes ett transaksjonsgebyr. Når en leverandør eller gruppe av abonnenter med flere separate uttak og med separat måling, og disse selv avleser, sammenstiller og tilrettelegger data for markedshåndtering, skal transaksjonsgebyret pr. uttak reduseres tilsvarende.

Timesmåler og kostnader til automatisk dataoverføring skal inngå i transaksjonsgebyret, når utstyret er installert etter krav fra netteier.

NVE anbefaler at det særlig for mindre uttak legges opp til rutiner for forenklet avregning, f.eks. bruk av predefinerte belastningskurver og periodisk manuell kontrollmåling av energiuttaket eller at det fysiske kraftuttaket avregnes av netteier som spotkraft.

EFFEKTMÅLING

Effektmålinger vil være avhengige av tidsoppløsning, enkelt-/gjennomsnittsmålinger etc. For å sikre at varierende målemetoder ikke medfører forskjellbehandling vil NVE anbefale at det innføres visse standarder.

Tidsoppløsning

Tidsoppløsningen for måling av effekten skal være 60 minutter. NVE vil likevel ikke stille som krav at alle målere som har en annen fast oppløsning skal byttes ut, men krever at andre tidsoppløsninger korrigeres i forhold til referansetiden på 60 minutter. Vanligvis er alternativ tidsoppløsning 15 minutter.

Ved omregning fra 15 til 60 minutters oppløsning skal følgende reduksjonstabell for maksimaleffekten legges til grunn:

Kundetype	Prosentvis reduksjon i maksimaleffekt når oppløsningstiden omregnes fra 15 til 60 minutters verdier
Boliger	20%
Skoler	8"
Kontorbygg	4"
Helse/sosialbygg	7"
Varehandel	4"
Hoteller	8"

Antall målinger

Når antallet målinger for registrering av effekten øker, reduseres målt effekt, dvs. at effektverdien er større ved bruk av enkeltmåling enn ved gjennomsnittsmåling. Sammenhengen er at jo flere måneder som inngår i grunnlaget, desto lavere effektverdi.

Netteiere skal korrigere for de forskjellene som oppstår når ulike måleperioder benyttes.

Følgende forholdstall skal legges til grunn:

Kundetype	Gj.snitt 1 måned	Gj.snitt 2 mnd.	Gj.snitt 3 mnd.	Gj.snitt 4 mnd.
Alle	100%	92%	89%	86%

Eksempel: Et everk har to kunder som forbruksmessig er identiske. Kunde A effektmåles etter høyeste enkeltmåned og kunde B effektmåles som et gjennomsnitt av de 3 høyeste månedene. Iflg. tabellen er forholdet mellom enkeltmåling og 3 måneders gjennomsnittsmåling som 100 til 89, dvs. at enkeltmålingen for kunde A gir en effektverdi som er 12,4% høyere enn gjennomsnittsmålingen for kunde B.

Maksimaleffektens brukstid

Ved beregning av effektleddet i overføringstariffen er det nødvendig å anslå en brukstid for de kunder som ikke har effektmåling.

Undersøkelser viser at forskjeller i brukstid gjør seg gjeldende mellom kundegrupper og mellom by og land.

Ved beregning av effektgrunlaget for kundegrupper uten effektmåling, skal følgende standard brukstider legges til grunn:

Kundetype	By	Land
Husholding	3100	3500
Næring/tjenesteyting	4100	3900

De oppgitte standard brukstider er anslått å gjelde i klima med laveste døgnmiddeltemperatur på -15 grader og årmiddeltemperatur på +5,9 grader.

Når klimaaviket er stort kan det korrigeres for dette, men bruk av andre brukstider skal dokumenteres.